

Яхшиликка буюр ва ёмонликдан қайтар!

Аллома Солиҳ ибн Фавзон ал-Фавзон ҳафизаҳұллоҳ

وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ

«Яхшиликка буюр ва ёмонликдан қайтар» (Луқмон: 17). Үзинга чекланиб қолма. «Одамлар билан нима ишім бор?!», деб айтма. Яхшиликка буюр. У (яхшилик) - Аллоҳ таоло буюрган барча тоатлар. Ёмонликдан қайтар. У (ёмонлик) - Аллоҳ қайтарған барча гуноҳлардир. Үзинга чекланиб олиб: «Алхамдуиллах. Мен түғри-(устивор)ман. Одамлар билан нима ишім бор?!», деб айтма. Йўқ. Яхшиликка буюриб, ёмонликдан қайтариш зымманғдаги вожиботдир. Бироқ у күч ва қудратинг миқдоричалик. Агар яхшиликка буюриб, ёмонликдан қайтаришни тарк этсанг, батахқиқ бу иймонга зид келади. У киши соллаллоҳу алайхи ва саллам шундай дедилар: «Сизлардан кимки бир ёмонликни күрса, бас, уни құлу билан ўзгартирсın. Агар қодир бўлмаса, бас, тили билан. Агар қодир бўлмаса, бас, қалби билан». Демак, ёмонликдан қайтаришлик лозим. Шунинг учун ҳадиснинг охирида: «Бўнинг ортида хардал уруғи-чалик ҳам иймон йўқ», дедилар. Кимки яхшиликка буюрмай ва ёмонликдан қайтармай: «Одамлар хур-(озод). Уларнинг ўз қаноат ҳосил қилган нарсалари ва эътиқодлари мавжуд. Одамлар хур. Мени улар билан нима ишім бор?!» - деса, бас, бу мўминнинг сўзи эмас. Бу мўминнинг сўзи эмас. Одамлар ширк, шаҳват ва шубҳаларда хур эмас. Хур-(озод)лар - шериги йўқ, ёлғиз Аллоҳга ибодат қиласиганлардир. Ҳавои нафс, истак-(манфаат)лар ва одамларга бўйин эгишнинг баридан озод бўлдилар. Аллоҳ уларни яратганидек Унинг қулларига айландилар.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

«Мен жин ва инсонни фақат Ўзимга ибодат қилишлари учунгина яратдим» (Зориёт: 56). Аллоҳнинг бандалари бўлдилар. Аллоҳга ибодат қилиш инсонни маҳлуқларга ибодат қилишнинг баридан озод қилади. Ҳуррият - Аллоҳга ибодат қилишликдадир. Ҳуррият инсон қаноатланишида ёки инсоннинг хур-(озод, эркин) бўлишида эмас. Йўқ. Сен қул-(банда)сан, хур эмассан. Аллоҳ сени қул қилиб яратди. Кимнинг қули? Сени яратган ва сенга ризқ берган Аллоҳнинг қули. Сен Аллоҳнинг бандасисан. Ёки Аллоҳга ибодат қиласан ёки шайтонга ибодат қиласан. Ундан ўзга чора йўқ. Шунинг учун Аллоҳга ибодат қилмайдиганларни қўплаб турли нарсаларга ибодат қилаётганларини топасиз. Шайтонларга ибодат қиласилар. Жинларга ибодат қиласилар. Инсонларга ибодат қиласилар. Ўликларга ибодат қиласилар. Дараҳт ва тошларга ибодат қиласилар. Ҳатто улар сигирларга ибодат қиласилар. Сигирга ибодат қиласилар. Ҳатто баъзилари фарж-(аёл кишининг таносил аъзоси)га ибодат қиласилар. Ажиб нарсалар.

وَمَنْ يُشْرِكُ بِاللَّهِ فَكَانَ مَا حَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطُفُهُ الظَّيْرُ أَوْ تَهُوِي بِهِ الْرِّسْخُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ

«Ким Аллоҳга ширк келтирса, бас, у гўё осмондан қулагану уни (бирон ваҳший) қуш (ўлжа қилиб) олиб кетган ёки (қаттиқ) шамол йироқ жойларга учирив кетган (кимса) кабидир» (Ҳаж: 31). Сенга фақат сени яратган ва сенга ризқ берган Аллоҳга ибодат қилиш билангина нажот бор. У деди:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

«Мен жин ва инсонни фақат Үзимга ибодат қилишлари учунгина яратдим» (Зориёт: 56). Ана шу, сенга зарар берадиган, ақлингни бузадиган, қалбингни барбод қиладиган ва динингни бузадиган барча нарсадан сени озодликка олиб чиқадиган ҳақиқий хурриятдир. Хуррият Аллоҳ азза ва жаллага ибодат қилишда. У сени маҳлуқларга хокисорлик қилишдан халос қиласи. Сени ҳавои нафсга эргашишдан озод қиласи. Сени ёмонликнинг баридан хурриятта олиб чиқади.

إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكُ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَا مَأْوَهُ الْنَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

«Албатта кимда-ким Аллоҳга ширк келтирса, Аллоҳ унга жаннатни ҳаром қилур, унинг борар жойи дўзахдир. Зулм қилгувчилар учун бирон ёрдамчи бўлмас» (Моида: 72).

وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ

«Яхшиликка буюр ва ёмонликдан қайтар ҳамда үзингта етган (балоларга) сабр қил!» (Луқмон: 17). Чунки яхшиликка буюриб, ёмонликдан қайтарадиган киши одамлар томонидан мashaқат, маломат, койиш ва таҳдидга йўлиқади. (Шунда) унга сабр қилиши вожиб бўлади.

وَتَوَاصُوا بِالْحَقِّ

«Бир-бирларига Ҳақ (Йўли)ни тавсия этган...» (Вал-аср: 3). Бу яхшиликка буюриш ва ёмонликдан қайтаришлиқдир.

وَتَوَاصُوا بِالصَّبَرِ

«Ва бир-бирларига (мана шу Ҳақ Йўлида) сабр-тоқат қилишни тавсия этган...» (Вал-аср: 3).

وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمٍ لَا مُورِ

«Ҳамда үзингта етган (балоларга) сабр қил! Албатта мана шу ишларнинг мақсадга мувоғифидир» (Луқмон: 17). Яъни, азимат ва куч-кувватга ҳамда гарданда кўтара билишга эҳтиёж тушадиган ишлар жумласидан. (Бу) ишлар енгил эмас. Бироқ Аллоҳ жалла ва аъла унга кўмак беради ва уни осонлаштиради. Уни адо этаёттан кишига осонлаштириб беради. Пайғамбарлар кофир, мушрик ва мунофиқлар томонидан нималарни кўришди? Аллоҳ сизларга пайғамбарларнинг қиссаларини айтиб берган. Уларнинг охиргилари Мухаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламдир. Одамлар томонидан нималарни кўрмадилар? Бироқ улар, оқибат уларнинг фойдасига бўлгунча сабр қилдилар.

وَالْعَيْقَةُ لِلْمُتَّقِينَ

«Оқибат тақводорларницидир» (Аъроф: 128).

[Юклаб олиш \[mp3\]](#)

Манба: [Тавхид форуми](#)